

PATENT

N° 5000.

BESKRIFNING

OFFENTLIGGJORD AF

KONGL. PATENTBYRÅN.

D. W. MATTHIESEN,

STOCKHOLM.

Stänginrättning för fönster, dörrar och luckor etc.

Patent i Sverige från den 14 september 1893.

Stänginrättningen utgöres af två länkar, som, fästa den ena vid fönstret och den andra vid karmen, äro ledbart förenade med hvarandra, och sker stängningen genom att den vid karmen fästa länken vrides kring sitt fäste.

Fig. 1 å bifogade ritning visar stänginrättningen sedd från sidan, och fig. 2 densamma sedd uppifrån med fönstret delvis öppnadt.

A och *B* utmärka de båda länkarna. Den förra *A* är vridbart fäst vid karmen medelst en vid denna fastskrufvad del *C*, som ligger an mot karmen med två eggår *a, a*, hvilka tillåta styckets inpressande i träet medelst skrufvarna, så att fönstret sluter tätt till. Den andra länken *B*, som är vridbart förenad med den förra, har vid änden en tapp *C'*, som, ledbart förenad med länken och bildande vinkel med denna, går igenom ett vid bågen fäst lager *D*. Vid en vridning af tappen öppnar sig fönstret, i det att länkarna svänga åt sidan, med de förenade ändarna beskrifvande en båge, under det att den med fönstret förenade länkänden åtföljer fönstret. Slutligen komma länkarna i samma raka linie och fönstret är öppnadt och hålles af länkarna orubbligt fast i detta läge. Vid vridning åt motsatt håll af tappen uppstår en motsatt rörelse af länkarna och, då desamma äro nära midt för hvarandra, intryckes fönstret med ganska stor kraft. En stor fördel med den på så sätt anordnade stänginrättningen ligger deri, att densamma kan anbringas midt på fönsterbågen, oberoende af om detta har midtspröjs eller icke. Tappens vridning kan utföras på olika sätt. Enklast är att förse densamma med en fyrkantig ände och påträda

en nyckel. Som tappänden är vänd nedåt och man kan hafva ett långt skaft å nyckeln, kan man lätt öppna och stänga ett högt sittande fönster. Nyckeln, som visas uti fig. 3, förses lämpligen med en gummiring *a*¹ utomkring för att oskadliggöra stötar mot fönster-rutan. Sitter fönstret så lågt, att man kan nå att fatta i länkarna, kan man naturligtvis vrida dessa direkt utan tillhjälp af nyckel. Man kan äfven hafva skrufutvexling, i det att ett skruvhjul *b* fästes på tappen och en skruf *c* lagras fast vid fönstret. Skrufven kringvrides med tillhjälp af snören eller kedjor, som nedgå från en å densamma fäst snörtrissa. Äfvenså kan man hafva en snörtrissa på sjelfva tappen (fig. 3a) och leda snörena från denna genom öglor eller trissor, fästa vid bågen eller karmen på sådant sätt, att vid sträckning i den till fönstrets stängande tjänande snörparten denna genom sitt tryck mot fönsterbågens kant direkt för bågen inåt, men vid sträckning i den andra till fönstrets öppnande tjänande snörparten denna icke hindrar fönstret.

Man kan äfven använda vanlig kuggvexel för öppnandet. Detta visas uti fig. 4 och 5. Länkarna äro ställda på kant, så att deras rörelse blir vertikal. Vidare bildar lagret *D* en från fönstret uppgående arm, på det att länkarna vid fönstrets öppnande må fritt kunna röra sig. Å tappen är fäst kugghjulet *f* och vid fönstret drefvet *g*, hvars förlängda axel är försedd med snörtrissa eller dylikt för kringvridningen. Genom att göra drefvet litet i förhållande till hjulet kan man få stor kraft för öppnandet eller stängandet. I stället för kuggvexel, fig. 4 och 5, kan man hafva en snörtrissa, fäst direkt på den till en axel för-

längda tappen C^1 , dervid snöret eller kedjan kan verka på sätt som här ofvan i sammanhang med omnämmandet i fig. 3a angifves.

Det är tydligtvis intet, som hindrar att anbringa stänganordningen vid sidan om fönstret. Densamma sättes äfven då så, att rörelsen af länkarna blir horisontal eller vertikal och kan man använda nyckel, snörtrissa, skruf- eller kuggutvexling för vridningen. Går fönstret utåt, fästes tappen C^1 vid karmen. Beträffande delen C , så kan den i stället för eggjar vara försedd med spetsar. Sådana eggjar eller spetsar kunna för samma ändamål äfven anbringas å lagrets D undersida. Man kan äfven hafva stycket C i form af en skruf, vid hvars hufvud länken är vridbart fäst. Detta visas uti fig. 5. Genom denna skruf, som mer eller mindre inskrufvas, kan stänginrättningen regleras, så att fönstret sluter tätt.

På det att länkarna vid öppnandet ej må kunna vridas mer än helt litet öfver centrum, sedan de kommit i rät linie med hvarandra, äro desamma vid de på hvarandra lagda hopfästa ändarna försedda med en rörelsen begränsande del h , bestående af en omböjd plåt, som från kanten omfattar de båda länkarna midt för leden. Vridningstappen vid sagda led går genom båda länkarna och den om dessa omböjda plåten och håller den sistnämnda fast vid länken B . Då den andra länken vrides i rät linie med den sistnämnda, stoppar den derför slutligen mot den slutna kanten af den

omböjda plåten. Länken har då kommit något öfver centrum och bibehåller af sig sjelf detta läge.

Patentanspråk:

1:o) Vid en sådan stänginrättning för fönster, dörrar, luckor etc., som har två med ena ändarna sammanfästa länkar, hvilkas andra ändrar äro vridbart fästa vid bågen, resp. karmen (eller fönsteromfattningen), en anordning för den ena länkens kringvridning i och för fönstrets öppnande och stängande, bestående deri, att dess vid bågen (eller karmen) i vinkel mot länken fästa vridningstapp (C^1) har en fyrkantig eller på annat sätt formad ände för vridningsnyckels påträdande, eller att sagda (eventuellt förlängda) tapp är inrättad att kringvridas medelst snörtrissa och snöre eller medelst skruf- eller kuggutvexling.

2:o) I kombination med den i patentanspråk 1:o) angifna anordningen den anordningen, att det vid endera sidan af bågen fastskrufvade eller å en med den nämnda sidan parallel sida å karmen eller fönsteromfattningen fästa lagret för länken är å undersidan försedt med eggjar eller spetsar, som tillåta en större eller mindre intryckning af lagret i träet, i ändamål att dylik intryckning må tjena såsom en förlängning eller förkortning af länken och derigenom fönstret kunna passas att sluta tätt.

(Härtill en ritning.)

Fig 1

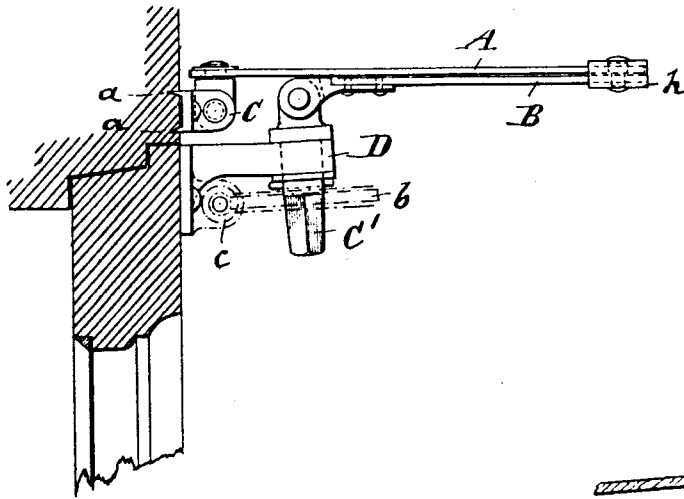

Fig 3a

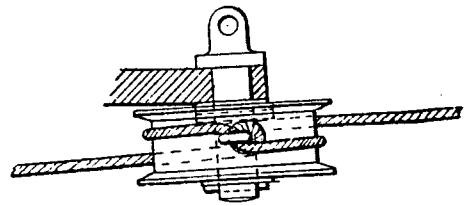

Fig 2

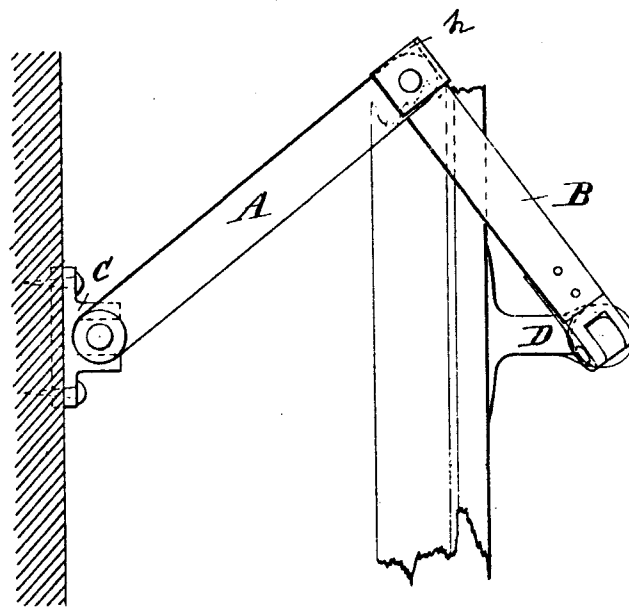

Fig 4

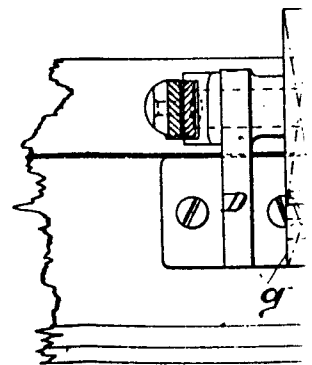

Fig 3

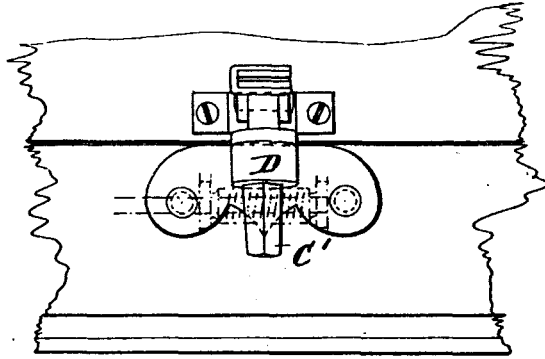

Fig 3a

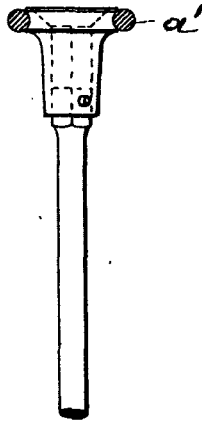
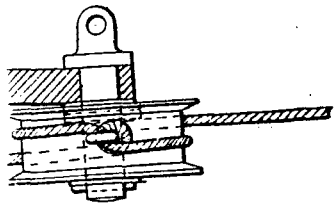

Fig 4

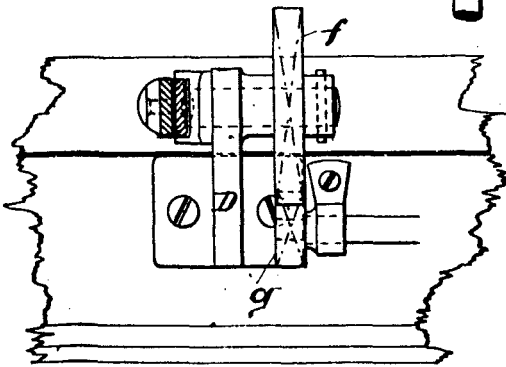

Fig 5

